ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	
ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡ. 110	ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡ. 160
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» 55	ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» 80
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	» 30	ΤΡΙΜΗΝΟΣ	» 45

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Δ. ΟΙΚ. ΚΑΛΑΠΟΘΑΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΥΑΓ. Ν. ΛΑΧΑΝΟΚΑΡΔΗΣ

ΕΜΠΡΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΤΟΣ 26ΟΝ ΑΡΙΘΜΟΣ 9317 | Αριθμός Τηλεφώνου 138 | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 5 | ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1922 | Έκαστον φύλλον λεπτά 30

ΠΩΣ ΣΧΟΛΙΑΖΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΚΩΡΖΟΝ

ΣΤΡΑΤΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ

Η ΜΟΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΜΟΥΔΑΝΙΑ

Καθ' ὃν χρόνον αἱ τρεῖς Σύμμαχοι Δυνάμεις διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των ἔθλιψαν ἢ θλίβουν σήμερον εἰς Μουδανιὰ μετ' ἐξαιρετικῆς ψελοφροσύνης καὶ ἀνυποκρίτου θαυμασμοῦ τὴν ἀμυδραὶ κέρα τοῦ σφαγέως Ψῶν Χριστιανῶν πῆς Ἀνατολῆς, καυχώμεναι διὰ τὸν Μουσουλμανισμὸν καὶ γόνυπετοῦσαι ἐνώπιον τοῦ Ἰσλάμ καὶ ἐμπτύουσαι κατὰ πρόσωπον καὶ μὲ τὴν ἔσχατον κυνισμὸν Χριστιανικὰ λεγόμεναι αὐταὶ Δυνάμεις τὴν ἰδέαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ συνομιλοῦν τρυφερῶς μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἰσλάμ περὶ ἐκτελέσεως τῶν ὅρων τῆς διακοινώσεως τῆς 10ης Σεπτεμβρίου, καὶ ἀποκλειστικῶς τῆς ἐκκενώσεως τῆς Θράκης, ὅταν τοιαύτη διακοίνωσις κοινέπεσεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀφ' ἑαυτῆς, ὅταν ὁ Κεμὰλ οὐδὲ κἂν ἀπήντησεν εἰς αὐτὴν, καὶ κατ' ἄλλας πληροφορίας ἔδωκεν ἀπάντησιν ἀναρέπουσαν ρεζεκῶς αἰδῆν. καθ' ὃν χρόνον, λέγομεν, αἱ Δυνάμεις, εἰσηγουμένου τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ κ. Μπουγεῶν, συναντῶνται εἰς Μουδανιὰ μεθ' τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Ἀγκύρας, αὐταὶ αἱ νεκήραι τοῦ μεγάλου πολέμου, ἐμφανίζουσαι τὸ ἀνέκφραστον αἶσχος τοῦ ἡττημένου, οἱ ἐν Κωνσταντινούπολει Ἀρμοστοὶ τῶν Δυνάμεων ἀπέσπεσαν ἤδη ἐπιτροπὰς ξένων ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην, Ἀγγλικὴν εἰς Ραιδεστὸν, Ἰταλικὴν εἰς Ἀουλὲ Μπουργκὰς καὶ Γαλλικὴν εἰς Ἀδριανούπολιν, «πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως εἰς τὰ ἐδάφη ταῦτα», καυχώμεναι διὰ τὸν Μουσουλμανισμὸν καὶ γόνυπετοῦσαι ἐνώπιον τοῦ Ἰσλάμ καὶ ἐμπτύουσαι κατὰ πρόσωπον τοῦ Χριστιανισμοῦ, αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, διὰ νὰ αἰσθανθοῦν πολὺ ἡχέως εἰσχωροῦντας καὶ εἰς τὰς ἐθνικὰς των σάρκας. Ἀλλὰ θέλομεν νὰ ἐρωτήσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐν τίνι δικαιώματι ξένοι ἀξιωματικοὶ εἰσῆλθον εἰς Ἑλληνικὸν ἔδαφος διὰ νὰ ἀσκήσουν ἔργα τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ἀποτελεῖ κατάλυσιν τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐν Θρᾴκῃ; Ἐν ἀγνοίᾳ ἢ ἐν γνώσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐστάλησαν αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ξένων ἀξιωματικῶν; Κατόπιν ἐγκρίσεως ἢ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Ἐὰν συνέβησαν ἕκατερον ἐκ μέρους Ἑλλήνων πολιτῶν ἢ Ἐθνικῶν Ἀρχῶν ἐναντίον ἄλλων Ἑλλήνων πολιτῶν.—Ἕλληνες δὲ πολῖται εἶναι καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ κάτοικοι τῆς Θρᾴκης—ἡ ἐξακρίβωσις καὶ ὁ κολασμὸς τῶν ἀδικημάτων εἶναι ἔργον τῶν ἁρμοδίων Ἑλληνικῶν ἐξουσιῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Κατὰ ποῖον δικαίωμα θὰ ἐγίνετο ἀφεκτὴ ἡ ἐπέμβασις ξένων εἰς ζητήματα ἐσωτερικῆς διοικήσεως τοῦ Κράτους ἐπέμβασις σημαίνουσα πλήρη καταλύσιν τῆς ἐγνοίας καὶ ὑποτάσσεως αὐτοῦ; Κατέφη ἄρα γε ἡ Ἑλλὰς Κράτος ὑπὸ ἐλέγχον καὶ κηδεμονίαν ξένων καὶ ἔχασε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς καὶ κατήντησε τιμάριον τῶν ἰσχυρῶν, ὥστε νὰ ὑφίστανται παρομοίους κολάφους καὶ ραπτζιωνιὰς, ἀσυγκρίτως ὀδυνηροτέρους οἱασδήποτε Μικρασιατικῆς καταστροφῆς; Καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἑλλὰς ἔδειξε τὴν θέλησίν της καὶ τὴν ζωτικότητά της, νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τιμήν της καὶ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιά της, καὶ ἐξετίναξεν ἀπὸ τὰ στήθη της τὸν κεραυνὸν τῆς Ἐπαναστάσεως διὰ νὰ σώσῃ τὴν Θρᾴκην, καὶ σώσῃ μετ' αὐτῆς καὶ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ὡς τίμιον, ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος εἰς τὸν κόσμον, καὶ συναγειρεται πάλιν πάνοπλος καὶ ἡνωμένη, εὐψυχος καὶ ὑπερήφανος εἰς τὰ Θρακικὰ ἐδάφη, ἐνοειμηθεὶς πασαγωνία, ἀποφασισμένη διὰ πᾶν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα, καθ' ὃν χρόνον σύμβολον τῆς τιμῆς καὶ ὑπάρξεως τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁλόκληρον τῆς Ἑλλῆς ὑψώθη πύρινον ἡ Θρᾴκη, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἀπὸ τῶν τάφων τῆς Μικρασίας, μέχρι τῆς ἐσχάτης Ἑλληνικῆς καλύβης καὶ μέχρι πάσης γωνίας τοῦ κόσμου, ὅπου πάλλει ψυχὴ Ἑλληνική, δὲν ζῇ ἢ μὲ τὸ ὄνομα τῆς Θρᾴκης, δὲν ἀγαπᾶται ἢ μὲ τὴν ἀγωνίαν τῆς Θρᾴκης, δὲν ἀνδρίζεται καὶ δὲν εὐψυχεῖ ἢ μὲ τὸν παλμὸν τῆς Θρᾴκης καὶ δὲν ἀγαψυνάσσεται καὶ δὲν συναισθάνεται καὶ δὲν συνεγείρεται ἢ διὰ νὰ σώσῃ τὴν Θρᾴκην, καὶ σωθῇ μετ' αὐτῆς, εἶνε ἀνάγκη νὰ μάθωμεν ἂν ἡ Θρᾴκη, ἥτις εἶνε ἡ καρδία τῆς Ἑλλάδος, εἶνε Ἑλληνικὴ ἐξαφῆς, ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον, ἢ ἄγρὸς ἀδέσποτος, εἰς τὸν ὁποῖον πᾶς ξένος δύναται ν' ἀλωνίζῃ ἐλευθέρως καὶ δαναύσως, ἂν ἡ Ἑλλὰς εἶνε κυρία τοῦ οἴκου της ἐν Θρᾴκῃ, ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον πρὸς ἀσφάλειάν της, ἢ παραδίδεται ἀκμάλωτος καὶ δούλη τῶν ξένων, ἂν ἡ Ἑλλὰς ἥτις εἶνε ἑτοίμη διὰ τὴν ἐσχάτην ὑπεράσπισιν τῶν ὁμῶν της καὶ τῶν ἐφτιῶν της, ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ζωῆς ὅλων τῶν τέκνων της, ἂν θὰ ἐπιστρέψῃ, καθ' ὃν χρόνον ἀντιμετωπίζει τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ σύνορα μὲ τὴν Κεμαλισμὸν συνωμοτοῦντα εἰς τὰ νῶτά της, ἐὰν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Θρᾴκην, ἥτις εἶνε ζῶνη ἐμπόλεμος, πλὴν τοῦ ἐχθροῦ, ὃν κρατεῖ εἰς τὰ σύνορα, πλὴν τῶν Τούρκων συνωμοτῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ, νὰ ἔχῃ εἰς τὰ νῶτά της καὶ τὰ πλευρά της καὶ τοὺς ὁμίλους τῶν Ἰφαλῶν καὶ Γάλλων Τουρκοφίλων ἀξιωματικῶν, προσπάθειας τῶν συνωμοτῶν, κατασκόπους τῶν στρατιωτικῶν της κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν.

Ἡ κατάστασις αὕτη προκαλεῖ τὴν μᾶλλον θυελλώδη ἀγανάκτησιν. Ὀφείλομεν δὲ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν μέλει διόλου ἀσυγκίνητος καὶ ἀπαθὴς θεατὴς μιᾶς εἰκόνος, ἥτις ἀποτελεῖ ἐσχάτην ἀτιμίαν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τὴν συγκίνησίν της ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ διατρανώσῃ δι' ἔργων, προβαίνουσα ἄνευ ἀναβολῆς, ἂν δὲν προέβη, εἰς τὰς μᾶλλον ἐντόνους διαμαρτυρίας διὰ τὴν αὐθαίρετον αὐτὴν διείσδυσιν τῶν ξένων ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ ἀξιοῦσα τὴν ἄμεσον αὐτῶν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Δὲν θὰ ἦτο Ἑλληνικὴ ἡ Κυβέρνησις καὶ θὰ ἐπρόδιδε τὴν Ἐθνικὴν Ἐπόθεσιν ἐὰν ἀνέβαλλε καὶ πρὸς στιγμὴν ἀκόμη νὰ ἐκτελέσῃ μεθ' ὅλου αὐτῆς τοῦ σθένους τὸ καθῆκόν της ἐκεῖνο, προβαίνουσα εἰς διάβημα ὅπερ ἐπιβάλλει ἡ Ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ Ἐθνικὴ τιμὴ καὶ ἡ ἱερότης καὶ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ εὐδοξία τοῦ ἀγῶνος, ὃν ἀνέλαβεν ἡ Ἐπανάστασις, ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς ὁποίας τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον συναγειρόμενον μὲ μᾶ παρηκμωκότερα ρῆγη καὶ τὴν πρώην τῆς μᾶλλον ὑπερηφάνου ἀποφασιστικότητος. Ὅλων οἱ ξένοι ἀξιωματικοὶ ἐστάλησαν εἰς Θρᾴκην ὡς προπομποὶ τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων καὶ πρόδρομοι τοῦ Κεμαλισμοῦ, ὀφείλουν νὰ ἐξαχθοῦν ἄνευ ἀναβολῆς ἐκ τῆς πλάνης των παρακαλούμενοι εὐγενῶς, ἀλλ' εὐσταθῶς νὰ ἐπανέλθουν ἐκεῖ ὁπόθεν ἦλθον ἀπρόσκλητοι καὶ ἀνεπιθύμητοι. Ἡ Θρᾴκη δὲν θὰ γίνῃ πολὺ πλέον Τουρκική, παρὰ μόνον ἐὰν ὁ ἐχθρὸς πατήσῃ ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος ἐκτυφώσεται φλογερὰ εἰς τὸ Θρακικὸν Μέτωπον, προβάλλουσα τὰ στήθη της. Καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ μέτωπον τῶν Ἑλληνικῶν ψυχῶν καὶ ἡφαιστείων τὰς ὁποίας ἐκτοξεύουν αἱ λύγγαι τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν θὰ θραυσθοῦν καὶ θὰ καταισχυνθοῦν καὶ θὰ νεκρωθοῦν ὅλα τὰ βαρβαρικὰ κύματα, ὅσα ἤθελον ὑπερπηδήσει τὴν θάλασσαν. Ἡ Θρᾴκη εἶνε ἀπόρθητος ὄχι μόνον διότι ἔμπροσθεν αὐτῆς ἐγείρεται τὸ ἀνίκητον θαλάσσιον Μέτωπον τῆς Ἑλλάδος, ὄχι μόνον διὰ τὰς ὀχυρώσεις τῆς, ὄχι μόνον διὰ τὴν λεοντόθυμον Στρατιάν της, καὶ τὸν ἄφθονον ἐφοδιασμόν της, ἀλλὰ πρωτίστως διότι ὑπὲρ πᾶν πυροβόλον καὶ ὑπὲρ πάντα στρατιώτην τὴν φρουρεῖ ἡ Ἐθνικὴ Ψυχὴ καὶ ἡ ἀπόφασις ἑνὸς λαοῦ ὁλοκλήρου ἐτοίμου νὰ ἀποθάνῃ διὰ νὰ τὴν σώσῃ καὶ ζήσῃ τίμιος. Καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ δὲν θὰ δεστάσῃ νὰ ἐκχύσῃ τὰς ἀστραπὰς βῆς καὶ ἐναγείον ἀκόμη καὶ Συμμαχικῶν στρατευμάτων, ἐὰν ταῦτα ἤθελον ἀφιερωθῇ μέχρι κυνόντου, ὥστε νὰ γίνουν ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν Κεμαλικῶν ὁρδῶν. Διὰ νὰ καρφώσουν αὐτὰ πρῶτα τὰς ἀλύσεις τοῦ δούλου εἰς τὴν κράχνην τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐὰν καλῶς ἀντιλαμβάνεται τὴν ὀξυφάτην κρίσιν, ἣν διανύει αὐτὰς τὰς ὥρας διπλωματικῶς ἡ ἐθνικὴ μας ὑπόθεσις εἰς παραμονὰς τῆς οἵαν ὑποτίω δυσμενῶν ἀποφάσεων τῶν Μουδανιῶν, τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς ποτὲ δὲν θὰ δεχθῇ διὰ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἄσημον φάγον ὑπὲρ τῆς τιμῆς ἄλλων, καὶ ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐὰν, ὡς εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι, πλήρη ἔχει τὴν συναίσθησιν τοῦ βαρυτάτου ἔργου της, εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς προκλήσεις καὶ τὰς προσκλήσεις καὶ τὰς ἐνδεχομένας ἀποφάσεις, θὰ ἔχει νὰ δώσῃ ἀπάντησιν—ἀπάντησιν Ἑλληνικήν: Ὄχι! Ποτὲ τὴν Θρᾴκην! Τὴν ζῶσαν ἀπάντησιν μιᾶς Στρατιᾶς ἑκατὸν χιλιάδων μαχητῶν εἰς τὴν Θρᾴκην. Ὑπὲρ τῆς κεραυνοβόλου ὀργανώσεως καὶ παρατάξεως τῆς Στρατιᾶς ταύτης τῆς Τιμῆς, τῆς Σωτηρίας καὶ τῆς Ἐκδικήσεως ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ἂς ἐξαντλήσῃ τὰς προσπαθείας της ζητοῦσα ἀπὸ τὸ ἔτοιμον Ἔθνος πᾶσαν θυσίαν διὰ τὴν μᾶλλον ἐντεταμένην ἐνεργείας καὶ τῶν μᾶλλον σεβηρῶν μέτρων. Ἀλλὰ μὴ χάνωμεν καιρόν! Ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ θύραις. Ὁ ἐχθρὸς ἐντὸς τοῦ οἴκου μας!

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΞΟΤΑΙΖΑ

Τετραμελὴς ὅμιλος. Κάμνομεν τὴν ἑξῆς ὀρεινὴν διαδρομήν: Ἐκ Μαλακάσας διὰ τῆς χαράδρας τοῦ Παληομίλεσι εἰς Ξούλιζαν, Μόλαν, Μεσανὸ νερὸ, ἅγιον Γεώργιον καὶ Μενίδι. Συμπληρώνω τὴν φωτογράφησιν τῶν διαφόρων κενῶν εἰς τὴν Πάρνηθα, πηγῶν, χαραδρῶν, κορυφογραμμῶν. Εἴδομεν τὴν χαράδραν τῆς Μαλακάσας. Εἰς τὴν πλατανοχαρῆ κοιλαδίτσαν τοῦ Παληομίλεσι, ἂν ἀνηφορήσετε πρὸς δυσμὰς, θὰ φθάσετε μετὰ μίαν ὥραν περίπου εἰς τὸ Σαλονίκη. Ἂν ἀνηφορήσετε νοτίως, θὰ ἀνέλθετε πρὸς τὴν Μόλαν ἐντὸς δύο ὡρῶν. Τὸ μονοπάτι τῆς τελευταίας εὑρίσκεται εἰς τὴν κλεισώρειαν τοῦ βουνοῦ Μάλι Μέση, λεγομένην Ξούλιζα, ἐκ τῆς λάκκας, εἰς τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ. Κατ' ἀρχὰς τὸ μονοπάτι φέρει ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τῆς ρεμματιᾶς καὶ εἶνε ἀρκετὰ δουλευμένον, ἔπειτα βαίνει εἰς τὴν κοίτην της. Ζώρικος, ἀλλὰ βραχὺς ὁ ἀνήφορος. Μετὰ ἕνα τέταρτον φθάνετε τὰ πρῶτα μαῦρα ἔλατα, ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει νὰ στενοῦται ἡ ρεμματιὰ μὲ τοὺς ἑκατέρωθεν ἀργυροφαίους ὑψηλοὺς βράχους της. Στρεφόμενοι ὀπισθεν, πρὸς βορρᾶν, βλέπετε εἰς τὸ βάθος τῆς κλεισωρείας κομμάτι τοῦ γαλανοῦ Εὐβοϊκοῦ καὶ τὴν ὑψηλὴν πυραμίδα τῆς Δίρφυος. Μετὰ τρία λεπτὰ ἡ ρεμματιὰ τελειώνει, καταλήγουσα εἰς εὐρεῖαν ὀρεινὴν χοάνην μὲ μεγάλην λάκκαν, τῆς ὁποίας μαλακὸν εἶνε τὸ κοκκινόχωμα. Σμήνη περδίκων ὑψώθησαν πρὸ τῶν βημάτων μας καὶ ἐπέταξαν μὲ βόμβον ὑπὲρ τὰς κεφαλάς μας. Πληθωρικαὶ αἱ πέρδικες ἐρέτος εἰς τὴν Πάρνηθα, καθὼς ἔχω ἀναφέρῃ. Εἰς τὴν ἄκρην τῆς μεγάλης λάκκας εἶνε παναρχαία παχύκορμος βελανιδιά. Ἐξ τὰ βουνὰ ἐκεῖ ὑπάρχουν τρεῖς ἡμιονικοὶ δρόμοι. Ὁ πρὸς δυσμὰς φέρει πρὸς τὸ Σαλονίκη, ὁ πρὸς ἀνατολὰς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κατσιμυδιοῦ καὶ ὁ πρὸς νότον ἀνεβαίνει πρὸς τὴν Πάρνηθα. Ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ὁ τελευταῖος εἶνε ἄνετος καὶ ὁμαλός. Πυκνὰ τὰ δάση τῶν ἐλατῶν πρὸς τὰ ἐπάνω. Μὲ ἐλαφρὰν ἀπόκλισιν πρὸς δυσμὰς περνᾷ ὁ ἡμιονικὸς δρόμος μετὰ εἴκοσι λεπτὰ ἀπὸ μεγάλην λάκκαν ὀνομαζομένην Ντρέη. Ἐκεῖ καρβουνοκάμινα. Παρόμοια βλέπομεν εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ πολυάριθμα ἐπίσης εἰς τὴν κατωτέρω ὀρεινὴν περιφέρειαν τοῦ Σαλονίκη—ἁγίου Νικολάου, τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν. Τὸ μονοπάτι πέραν τῆς λάκκας Ντρέη συναντᾷ τὸ ἐκ Σαλονίκη πρὸς τὴν Μόλαν. Ἄλλα διάφορα γιδόστρατα διαγράφονται ἐπίσης πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἐκείνην καὶ ὅποιο καὶ ἂν πάρετε θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ δι' ὡραιοτάτων δασῶν πρὸς τὸν ἅγιον Πέτρον τῆς Μόλας, ἀρκεῖ νὰ βαδίζετε πάντοτε πρὸς νοτιοδυτικὴν κατεύθυνσιν. Οἱ ἀγνοοῦντες τὴν τοπογραφίαν τῆς Πάρνηθος, καλὸν εἶνε νὰ φροντίσουν ὅπως ἀποφύγουν τὰς περιπλανήσεις καὶ ἐκ τῆς λάκκας Ντρέη νὰ βαδίσουν μᾶλλον δυτικῶς πρὸς συνάντησιν τοῦ ἐκ Σολονίκη μονοπατιοῦ, διότι ἀφινόμενοι εἰς τὴν τυχαίαν πορείαν εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἐμπέσουν καὶ ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς εἰς βαθείας καὶ ἀδιαβάτους ρεμματιάς.

Θαυμαστὰ καὶ ἐδῶ εἶνε τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ἔλατα τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς τῆς Πάρνηθος, καθ' ὅσον ἀνηφορίζομεν. Φθάνομεν εἰς «Τὰ Κριθαράκια.» Ἐκεῖθεν περνᾷ τὸ μονοπάτι Μόλας—Σαλονίκη. Τὰ Κριθαράκια εἶνε μέγιστον βραχῶδες, ἐλαφρῶς ἀνώμαλον ὀροπέδιον, γυμνὸν καὶ μὲ ἀλλεπαλλήλους μεγάλες γοῦβες. Ἐντύπωσιν μᾶς κάμνει καὶ ἐκεῖ ἡ ὀκτασις τῶν ὀροπεδίων τῆς Πάρνηθος. Ἡμίσειαν ὥραν περίπου χρειαζόμεθα νὰ διατρέξωμεν ὁλόκληρον τὸ ἀνοικτὸν ὀροπέδιον μὲ τὴν ἐκπλήσσουσαν ἐνώπιόν μας ἄποψιν τῶν μελανῶν ἀπὸ τὴν πυκνοτάτην βλάστησιν βουνῶν τοῦ κυρίου συγκροτήματος τῆς Ὀζιᾶς. Τὸ ὀροπέδιον ἐνοῦται μὲ λαιμὸν πρὸς τὴν ὀμαλὴν μεγάλην λάκκαν τῆς Μόλας, τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν εἰς τὴν καλλιτέραν της ἐποχὴν, κατὰ τὴν ἄνοιξιν, ὅτε καλύπτεται ὑπὸ πρασίνου τάπητος. Τώρα τὸν Σεπτέμβριον μὲ τὴν πολύμηνον ἀνομβρίαν ξηρὸν εἶνε τὸ χῶμα. Ἀπὸ τὸ βουνὸ ἔφυγαν πρὸ πολλῶν ἑβδομάδων ὅλοι οἱ παραθερίζοντες ἀλλὰ διαμένουν ἀκόμη οἱ ποιμένες μὲ τὰ αἰγοποίμνιά των. Βοσκοπούλας μὲ ὡραῖα μάτια καὶ μὲ τσαρούχια συνηντήσαμεν καθ' ὁδόν. Ἐβράδυαζε καὶ κατέβαιναν ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς Μόλας πρὸς τὰ κονάκια τοῦ Σαλονίκη. Εἰς τὰ δάση εἴδομεν πολλαχοῦ τενεκέδες, λείψανα τῆς τελευταίας παγανίτσας τοῦ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ὄρους κατὰ τῶν λύκων. Μὲ τοὺς τενεκέδες καὶ μὲ τὰς φωνάς των προσπαθοῦν νὰ βγάλουν τοὺς λύκους ἀπὸ τὰ καταφύγιά των. Ἀρκετοὶ ἐφόνευσαν, ἀλλὰ, κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις των, ὑπάρχουν πολλοὶ ἄλλοι. Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος τοῦ Μενιδίου κ. Ἀναστάσιος Βρετὸς, ὁ καὶ ἀνοικοδομήσας τὸ ἐρημοεκκλησάκι τοῦ ἁγίου Πέτρου τὸ 1915, εἶχε φέρῃ μαστόρους καὶ ἐπεσκεύαζε τὰ κεραμίδια τῆς στέγης του. Ἀξιοπαίνως δὲ ἔχει κτίσῃ παρὰ τὸν ναὸν καὶ μικρὸν κελλίον, διὰ νὰ εὑρίσκουν καταφύγιον εἰς αὐτὸ οἱ ὀρειβάται. Τὸν χειμῶνα ἰδίως θὰ εἶνε πολύτιμος ἡ χαμοκέλλα καὶ τῆς ὑπεσχέθημεν νὰ ἀνάψωμεν φωτιὰν ἐκεῖ ἐπάνω ὅταν χρονίσῃ. Πρὸ τοῦ 1915 μονάχα τὰ θεμέλια τοῦ ἁγίου Πέτρου ἐσώζοντο, ἀλλὰ ὁ πάππος τοῦ κ. Ἀν. Βρετοῦ ἐνθυμεῖτο ἀκεραίαν τὴν ἐκκλησίαν. Ἱερεῖς ἐλειτουργοῦσαν καὶ γύρω της ἦσαν τάφοι ποιμένων. Τὸ πρῶτον ρῆγμα εἰς τὸ ἐκκλησάκι ἔδοσε ἡ γηραιὰ πλατύκορμος ἰτὴ παρὰ τὸν ἀνατολικὸν τοῦ τοίχου. Διατηρεῖται καὶ σήμερα καὶ εἶνε μία ἀπὸ τὰς εὐρυκορμοτέρας τῆς Ἀττικῆς. Ἂς μὴ τὴν καταστρέψουν διότι εἶνε φυτικὸν μνημεῖον. Μποροῦν νὰ τῆς ἀποκόψουν μόνον μέρος τοῦ κορμοῦ της πρὸς τὸν τοῖχον τῆς ἐκκλησίας. Δυτικῶς τῆς ἀνοικτῆς τοποθεσίας τῆς Μόλας, ὅπου ὑψοῦται κατάφυτος ἡ ὀροσειρὰ τῆς Ὀζιᾶς, δύνασθε νὰ ἀνεβῆτε πρὸς τὴν Καραβώλαν διὰ τοῦ βουνοῦ Τσογκάνια. Εἶνε ἐκτάκτως ἀπολαυστικὴ ἀνάβασις. Τόσον πολὺ καλυμμένα ἀπὸ ἔλατα τὰ Τσογκάνια, ὅπου δὲν ξεχωρίζει ἴχνος χώματος καὶ πέτρας. Εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τῆς ὀρεινῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑπέρλαμπρος, ἀφθονωτάτη δασικὴ βλάστησις, ὅπως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Ὀζιᾶς. Ἀνατολικῶς τῆς Μόλας κατάμαυρος ἐπίσης εἶνε ἀπὸ τὰ δάση ἡ ὀρεινὴ ἔκτασις πρὸς τὴν θέσιν Χριστόδουλος, ὅπου καὶ γραφικὴ ρεμματιά. Τὴν μεγάλην ρεμματιάν, ποῦ ἀποτελεῖ ἀπὸ τὴν Μόλαν ἔναρξιν τῆς «Χαράδρας», τοῦ ποταμοῦ τοῦ Μαραθῶνος, σᾶς περιέγραψα. Ἐπανειλημμένως εἶπα διὰ τὴν ὑψηλοτέραν κορυφογραμμὴν τῆς Πάρνηθος ὑπὲρ τὴν Μόλαν, τὸ Κανταλήδι, τὴν ἁγίαν Τριάδα. Ἀλλὰ πῶς λέγεται ἡ κορυφὴ τοῦ ὑψηλοτέρου ἀττικοῦ ὄρους; Δύσκολα νὰ βγάλῃ κανεὶς συμπέρασμα ἀπὸ τὰ λόγια τῶν ποιμένων, τῶν χωρικῶν. Λέγεται Καραβώλα; Τοῦτο δὲν φαίνεται ἀπολύτως ὀρθόν. Οἱ περισσότεροι ποιμένες καὶ χωρικοὶ τὴν θέλουν ὡς «Ὄρνιο» ἢ «Καραβόλακα». Τὴν λέγουν δὲ ἀλβανιστὶ καὶ «Σκίπιζα», λέξις σημαίνουσα ὄρνιο. Περὶ τῆς θαυμαστῆς βρύσης Σκίπιζας, τὴν ὁποίαν ἐλάχιστοι γνωρίζουν, ὅπως καὶ τὴν τοῦ Χαλικιοῦ, ἔχω εἴπῃ λεπτομερῶς. Καραβόλα ἢ Καραμπόλα ἢ μᾶλλον Καραβῶλες, λέγουν οἱ περισσότεροι ποιμένες καὶ χωρικοὶ τὰς μικρὰς λάκκας κάτωθεν τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς, τῆς «χιονίστρες» ἢ «χιονόλακκες», ὅπου ἐναποθήκευαν ἄλλοτε χιόνια διὰ τὸ καλοκαίρι. Δεξιὰ τούτων ὑψοῦται τὸ πυκνόφυτον βουνὸ, ὕψους 1345 μέτρων, (ἡ μεγάλη κορυφὴ ἔχει ὕψος 1412 μ.) τὸ ὁποῖον ἀνέφερα εἰς ἄλλας περιγραφάς. Τοῦτο οἱ χάρται καλοῦν «Ὄρνιο», ἀλλὰ κανεὶς χωρικὸς καὶ ποιμὴν δὲν συμφωνεῖ. Καὶ θὰ ἔχω ἐρωτήσῃ ἑκατοντάδα τοιούτων. Ποῖον τὸ ὄνομα τοῦ βουνοῦ τούτου δὲν κατώρθωσα νὰ μάθω ἕως τὴν ὥραν. Οἱ πλεῖστοι δὲν τὸ ἐνθυμοῦνται, ἄλλοι δὲ λέγουν, ὅτι δὲν ἔχει ὀνομασίαν. Ἐκ Μόλας ὁμαλὸς πρὸς νότον δρόμος, διὰ μέσου μεγάλου καὶ ὡραίου δάσους, φέρει εἰς τὴν βρύσιν τοῦ Μεσανοῦ Νεροῦ καὶ τὴν τῆς Κορομηλιᾶς. Ἔχω εἴπῃ διὰ τὸ ἐκλεκτὸν μέρος. Εἰς τρία τέταρτα φθάνετε τὴν τελευταίαν, ὁπόθεν κατεβαίνετε πρὸς τὸν κάμπον τοῦ Μενιδιοῦ διὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἢ πρὸς τὸ Τατόϊ ἢ πρὸς τὴν Κιθάραν. Τέλη Σεπτεμβρίου τώρα πλήρης ἐρημία ἐπικρατεῖ εἰς τὸ Μεσανὸ Νερό. Ἀπὸ τὸν θερινὸν συνοικισμόν του μόλις ἀπομένουν ὀλίγοι ξηροὶ κλάδοι ἐλατῶν καὶ ἴχνη πυρῶν. Αἱ βροχαὶ καὶ τὰ χιόνια θὰ τα ἀπαλείψουν μετ' ὀλίγον.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΗΣ ΦΥΛΑΤΙΩΣΕΩΣ

Ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Σωτηρίας» κ. Ἀλ. Καλαντζάκου

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐξ ὅσων περὶ φυματιώσεως ἔγραψεν ὁ διαπρεπὴς ἡμῶν συνάδελφος κ. Καββαδίας θεωροῦμεν καθῆκον ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος περὶ ὃ ἀσχολούμεθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ὡς ἐκ τῆς Διευθύνσεως ἱδρύματος τοιούτου εἴδους νὰ προκαλέσωμεν ἄμεσον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πολιτείας καὶ τῶν ἀτόμων πρὸς